

OPETTAJANKOULUTUKSEN NEUVOTTELUKUNTA PÖYTÄKIRJA

Neuvottelukunnan kokous 1/2015

Tiistai 31.3.2015 klo 14.00–16.00

Helsingin yliopisto, Siltavuorenpenger 5A (Minerva-talo), kokoushuone K108

Neuvottelukunta:

Paikalla:

Puheenjohtaja Jyrki Kalliokoski, professori, humanistinen tiedekunta

Jäsenet

Niclas Grönholm, linjanjohtaja, ruotsinkielinen koulutus, Helsingin kaupunki

Riitta Jyrhämä, varajohtaja, opettajankoulutuslaitos

Ossi Tuomi, kehitysjohtaja, Helsingin yliopisto

Päivi Lyhykäinen, erityisasiantuntija, OAJ

Jari Lavonen, laitosjohtaja, opettajankoulutuslaitos

Tuija Metso, Vanhempainliitto

Juha Oikonen, professori, matemaattis-luonnontieteellinen tiedekunta

Anneli Rautiainen, opetusneuvos, Opetushallitus

Outi Salo, linjanjohtaja, suomenkielinen koulutus, Helsingin kaupunki

Johanna Heimonen, koulutuspäällikkö, Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenia

Vesa Vihervä, rehtori, Mäkelänrinteen lukio

Katriina Rajala, HAO ry

Merja Sagulin, koordinaattori, opettajankoulutuslaitos, sihteeri

Fritjof Sahlström, yliopistolehtori, käyttäytymistieteiden laitos

Christa Koski, suunnittelija, käyttäytymistieteiden laitos

Arto Kallioniemi, professori, opettajankoulutuslaitos

---

1. Kokouksen avaus

Kokous avattiin klo 14.01.

2. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin esityslista.

3. Ruotsinkielinen luokanopettajankoulutus Helsingin yliopiston ja Åbo Akademin yhteistyönä

Yliopistonlehtori Fritjof Sahlström alusti Helsingin yliopiston ja Åbo Akademin yhteistyöstä ruotsinkielisen opettajakoulutuksen käynnistämiseksi.

Koulutuksen lähtökohtana on ajatus laadukkaasta, tutkimukseen perustuvasta koulutuksesta, jonka kulmakiviä ovat monikielisyys, moninaisuus ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus. Koulutuksen taustalla on ruotsinkielisen opettajatilanteen ja monikielisyyden lisääntymisen synnyttämä yhteiskunnallinen tarve. Ruotsinkielisissä kouluissa päteviä opettajia on selvästi vähemmän kuin suomenkielisissä kouluissa. Erityisesti Uudellamaalla on tarve saada lisää päteviä ruotsinkielisiä opettajia kouluihin.

Koulutuksen opetuskielenä tulee olemaan pääsääntöisesti ruotsi. Tämän lisäksi opiskelijoilta kehoitetaan opiskelemaan myös muilla kielillä. Tavoitteena on, että koulutus tarjoaisi opiskelijoille tarjota luokan- ja aineenopettajan kaksoispätevyyden. Koulutuksen toteuttamista varten tulisi rekrytoida noin 11 uutta opettajaa, joista kaksi professoria ja yhdeksän lehtoria. Yhteistyön muodot ja työnjako Åbo Akademin kanssa ovat vielä keskustelun alla. Suunnitelman mukaan ainakin puolet hankkeesta on Helsingin yliopiston vastuulla, ja koulutuksen pääyksikkö on käyttäytymistieteellinen tiedekunta.

Neuvottelukunta piti yhteistyösuunnitelmia hyvänä. Nähtiin tärkeäksi, että ruotsinkielisen opetuksen hyvä laatu pystytään säilyttämään ja pätevien opettajien määrää lisäämään koulutuksen avulla. Esimerkiksi Helsingin laajaan kielikylypytoimintaan on ollut vaikeaa saada natiiviopettajia. Ylipäänsä kiinnostus eri kielillä opiskeluun on lisääntynyt koululaisten vanhempien keskuudessa, ja ruotsinkielisen koulutuksen vahvistaminen vastaa myös tähän tarpeeseen.

Esille nostettiin myös harjoittelujen järjestämistä koskevat kysymykset. Yhteistyö kuntien ja koulujen välillä on tärkeää, että opiskelijoille löytyisi ohjattuja harjoittelupaikkoja.

Koulutusta käsitellään ti 21.4. Yle Fem -kanavan Spotlight-ohjelmassa.

4. Opettajankoulutuslaitoksen tutkintovaatimukset

Riitta Jyrhämä opettajankoulutuslaitokselta kertoi uusien tutkintovaatimusten valmistelun vaiheista.

Opetustoimikunta käynnisti tutkintovaatimustyöskentelyn 27.2.2014 ja suunnittelussa lähdettiin liikkeelle kolmivuotisten tutkintovaatimusten valmistelusta. Jari Lavonen linjasi tutkintovaatimustyön neljä näkökulmaa, joissa korostuvat palaute, EU ja kansalliset strategiat, tutkimus ja erityisesti opettajankoulutuksen tutkimus. Lisäksi suunnittelussa otettiin huomioon muun muassa Opettajankoulutuksen neuvottelukunnassa ja Kenttäkouluverkoston kehittämisryhmässä saatu kuntapalaute.

Vuoden 2014 lopulla tiedekuntaneuvosto linjasi, että tutkintovaatimukset ovat voimassa viisi vuotta, 2016–2021. Lisäksi päätettiin, että kaikki tarjottavat opintojaksot ovat vähintään 5 opintopisteen laajuisia (kieliopintoja lukuun ottamatta). Kandidaatintutkielman kokonaislaajuutta pienennettiin.

OPETA linjasi tammikuussa 2015, että kaikkien koulutusten pedagogisissa opinnoissa tulee olemaan 40–45 opintopistettä yhteisiä opintojaksoja:
Kasvatuksen yhteiskunnalliset, historialliset ja filosofiset perusteet 5 op
Erityisyyden ja moninaisuuden kohtaaminen 5 op
Johdatus kasvatukseen ja kehityspsykologiaan 5 op
Didaktiikka 5 op
Opetusharjoittelu 20 op

Keväällä 2015 tutkintovaatimusten luonnokset tulevat esittelyyn ja ne viedään tiedekunnan käsiteltäväksi alkusyksystä. Opetusohjelmat laaditaan syksyn 2015 ja kevään 2016 aikana, ja tutkintovaatimukset tulevat voimaan 1.8.2016.

Jyrhämän alustuksen jälkeisessä keskustelussa nousi esille muun muassa seuraavia kysymyksiä:

Pohdittiin, antavatko opinnot riittävästi valmiuksia esimerkiksi monikulttuurisuuden kohtaamiseen, ilmiöpohjaiseen oppimiseen ja arviointiin. Todettiin kuitenkin, että yhteiskunnassa ja koulutuksen kentällä tapahtuvat muutokset heijastuvat kaikkeen opetukseen ja lisäksi opettaja oppii myös työssään.

Todettiin, että tutkintovaatimusten uusi tuntijako voi tehdä taito- ja taideaineiden opettajien työllistymisestä haasteellista. Lisäksi kieltenopettajilla voi olla vaikeuksia saada täysiä opetustunteja. Tavanomaiset aineyhdistelmät helpottavat työllistymistä, mutta myös epätavallisista aineyhdistelmistä voi olla yllättävää etua työnhaussa. Toivottiin, että tulevaisuuden opettajatarve otettaisiin huomioon koulutuksen suunnittelussa ja pedagogisten opintojen opiskelijavalinnoissa. Tiedekunnissa ei kuitenkaan voida ratkaista kaikkia koulutukseen ja työllistymiseen liittyviä haasteita, koska opiskelijalla on vapaus valita sivuaineensa.

Neuvottelukunnan mukaan tutkintovaatimustyössä olisi hyvä huomioida erityisesti monikulttuurisuuteen, ilmiöpohjaisuuteen, kodin ja koulun yhteistyöhön sekä tv:n käyttöön liittyviä kysymyksiä.

5. Syksyn seminaarin järjestelyt

Riitta Jyrhämä ja Arto Kallioniemi kertoivat tulevan seminaarin järjestelyistä.

Suunnitelmissa on laajapohjainen opettajankoulutusta koskeva seminaari ensi syksynä. Seminaarin työotsikkona on "Tulevaisuuden peruskoulu". Tarkoituksena on, että seminaari kokoaisi yhteen OKM:n, Opetushallituksen, kuntien ja Palmenian edustajia sekä yliopiston opettajia ja opiskelijoilta. Tarkoituksena on pohtia esimerkiksi seuraavanlaisia kysymyksiä: Miten opettajuus rakentuu? Mitkä ovat keskeiset elementit opettajuudessa ja opettajankoulutuksessa? Millaiseen tulevaisuuden yhteiskunnan opettajuuteen koulutuksessa valmennetaan?

Syksyllä järjestettävän seminaarin ajankohdaksi ehdotettiin viikkoa 45, ensisijaisesti to 5.11. klo 13-16. Arvioitu osallistujamäärä on 100 henkilöä ja tilaksi toivottiin Minerva-toria, joka tukee vuorovaikutteisten työtapojen käyttöä.

6. Muut asiat

Ei muita asioita.

7. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään noin syyskuun puolivälissä. Tarkka ajankohta sovitaan Doodle-äänestyksellä.

8. Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo 15.59.